

**PEDAGOGICKÁ
FAKULTA**
Univerzita Karlova

Didaktická interpretace skladby
Leoš Janáček – Pilky (Lašské tance)

Vypracovala: Olga Provazníková

Obor: Učitelství 1. stupně ZŠ – KS

Ročník: pátý

Vyučující: PhDr. Kateřina Hurníková, Ph.D.

Předmět: Didaktické aspekty hudby pro děti

Příprava na hodinu HV

Ročník: 2.

Časová dotace: 45 minut

Očekávané výstupy:

HV-3-1-04 reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie

HV-3-1-05 rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby

HV-3-1-06 rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální

Cíle hodiny:

- Žák zpívá píseň Už ty pilky dořezaly
- Žák přemýšlí, o čem se v písni zpívá
- Žák sdílí své nápady se spolužáky
- Žák aktivně poslouchá skladbu
- Žák reaguje pohybem na známou melodii písně
- Žák rozpoznává při poslechu některé hudební nástroje

Struktura hodiny

Motivace: 3–5 min.

„Děti, jak si myslíte, že asi dříve řezali lidé dřevo, když ještě neměli elektřinu, a tudíž motorovou pilu, jakou známe my?“ – diskuze, poté nejlépe názorná pomůcka – ruční pilka na dřevo (popř. obrázek) a předvedení, jak se s pilkou ve dvojicích proti sobě řezalo.

Nácvik písně imitací: 7 min.

Zpěv písně Už ty pilky dořezaly – předpoklad, že někteří žáci píseň budou znát, ostatní se ji rychle naučí. Píseň je kratičká a není pěvecky obtížná. (možné je také naučit se píseň již předcházející hodinu hudební výchovy a touto hodinou na už známou píseň navázat).

Rozhovor po zpěvu písně: 5 min.

Vyučující vyzve žáky, aby chvíli přemýšleli, o čem všem se v písni zpívá a poté si své nápady sdělili ve dvojici se spolužákem. Také mohou společně uvažovat o tom, v jakém ročním období si tuto písničku mohli pravděpodobně lidé zpívat. Nakonec někteří sdělí své myšlenky všem ve třídě. (třeba jak žáci rozumějí tomu, že sedláci vymlátili..)

Už ty pilky dořezaly

Živěji Lidová píseň z Lašska

G D G D G D G

Už ty pil-ky do-ře-za-ly, už ty mlyn-ky do-mle-ly,

G D G D G D G D G

už sed - la - ci vy-mla - ti - li, ma - ju pra - zdne sto - do - ly.

2. Jura enem poskakuje, Hanka se zas jen toči,
muzikanti podřimují, hrom ať do nich uhodí!

Poslech skladby: Leoš Janáček – Pilky 5 min.

<https://www.youtube.com/watch?v=H437w1nA-jA>

Vyučující žáky vyzve k poslechu skladby a pozornému vnímání melodie. Vyzve je, aby si sedli/lehli na koberec, mohou zavřít oči a požádá je, aby po celou dobu poslechu byli naprosto potichu.

Otázky po poslechu: 5 min.

Poznali jste v této ukázce nějakou známou melodii? Opakuje se ve skladbě tato melodie? Slyšíme zde i jinou melodii, která se opakuje? Co vám připomíná?

Opětovný poslech skladby s pohybem: 5 min.

Žáci chodí po třídě

- pokud uslyší melodii písně Už ty pilky dořezaly, předvádí ve dvojici s nejbližším spolužákem řezání pilky
- při ostatních částech skladby (aktivity mohou měnit)
 - mohou zkusit dirigovat (2/4 takt)
 - mohou poskakovat do rytmu jako Jura
 - mohou tancovat jako Hanka
 - podřimovat jako muzikanti
 - mohou pomalejší a rychlejší chůzí předvádět, jaké zrovna slyší tempo skladby

Práce s PL: 5 min. (příloha)

Na pracovním listu mají žáci obrázky hudebních nástrojů. Mají za úkol označit ty hudební nástroje, které ve skladbě Pilky při poslechu slyšeli. Pokud si nejsou jisti, mohou se poradit se spolužákem. Společně si potom řešení žáci upřesní s pomocí vyučující.

Reflexe: 7 min.

Zde může nejdříve vyučující sdělit žákům několik málo informací o skladateli (Hukvaldy – Lašské tance – souvisí s místem narození, skladba má připomínat spěch lidí před začátkem zimy, aby se na ni stačili připravit a měli dost dřeva na topení...), s ohledem na věk žáků bych ale byla stručnější.

Žáci mají prostor sdělit, zda se jim skladba líbila, jestli jim třeba připomínala ještě něco jiného, než co už bylo řečeno, jestli se jim zdá veselá nebo smutná, na co asi mohl hudební skladatel myslet, když ji skládal....

Mezipředmětové vztahy

Na tuto hodinu lze navázat při hodině výtvarné výchovy. Žáci dostanou čtvrtku rozdělenou na osm stejných částí a mají za úkol do každé části namalovat/nakreslit, co se postupně zpívá v písničce Už ty pilky dořezaly (pilky dořezaly/mlýnky domlely/sedláci vymlátili/prázdné stodoly/Jura poskakuje/Hanka se točí/muzikanti podřimují/uhodí hrom). Svůj obrázek mohou používat jako hádanku třeba pro rodiče a prarodiče nebo pro spolužáky z jiných ročníků.

Použité zdroje:

[RVP_ZV_2023_cista_verze.docx](#)

LIŠKOVÁ, Marie a HURNÍK, Lukáš. *Hudební výchova pro 4. ročník základní školy*. 2. vyd. Praha: SPN - pedagogické nakladatelství, 2006. ISBN 80-7235-322-5.

["Pilky" \("Lašské tance"\) - YouTube](#)

[hudební nástroje obrázky - Hledat](#)

Příloha

